

מתחת לרדאר

עבדות וסחר בבני אדם בישראל – תמונת מצב

בשנת 2006 חוקקה מדינת ישראל חוק מקיף האוסר על הסחר בבני אדם על צורותיו השונות. ישראל אף חתומה על אמנת האו"ם למאבק בסחר בבני אדם ואמנות אחרות הנוגעות לעבירה. בכך הביעה ישראל את מחויבותה להיאבק בתופעה כעורה זו, שהיא מהעבירות החמורות ביותר בספר החוקים של מדינת ישראל.

בשנת 2012 קודמה ישראל בדירוג דו"ח מחלקת המדינה האמריקאית למאבק בסחר בבני אדם והועלתה לדרגה מספר 1, הגבוהה מבין הדרגות. משמעות הדבר כי ישראל הוכיחה שנאבקה בהצלחה בתופעות הסחר בבני אדם והחזקה בתנאי עבדות. ניכר, כי הצלחה זו, גרמה לרשויות השונות לנוח על זרי הדפנה והן לא המשיכו להקפיד כבעבר לאתר, לנטר ולטפל בתופעות של סחר בבני אדם בישראל. בחודשים האחרונים חלה נסיגה חמורה במחויבותה של המדינה להילחם בסחר בבני אדם וביכולתה לזהות תופעות ישנות וחדשות כאחד, ולאתר קרבנות של עבירה חמורה זו.

נתונים מהשנה האחרונה

במהלך שנת 2014, המוקד לפליטים ולמהגרים גילה וזיהה לפחות 64 קרבנות סחר בבני אדם:

- 15 מזרח אירופאים הסובלים מחרשות שנסחרו לישראל למטרת קיבוץ נדבות, נעצרו וגורשו על ידי רשות ההגירה.
- 7 מזרח אירופאים נוספים הסובלים מחרשות שנסחרו לישראל למטרת קיבוץ נדבות, זוהו על ידי אחד מדייני בית הדין לביקורת משמורת שהפנה את עניינם למשטרה ולמשרד המשפטים, לאחר שהמוקד התריע בפני נציגי משרדים אלו על התופעה. גירושם של שבעת השורדים נמנע.
- 11 נשים ממזרח אירופה נעצרו במועדון חשפנות וגורשו על ידי רשות ההגירה, מבלי ליידע את המשטרה ומשרד המשפטים ובטרם נתנה הזדמנות לברר באם הן ניצולות סחר למטרות זנות.
- 29 אריתראים ניצולי מחנות העינויים בסיני שהיו כלואים למעלה משנתיים במתקנים סהרונים וחולות זוהו על ידי המוקד כניצולי סחר, שעבדו עבור סוחריהם.
- 13 אריתראים ניצולי מחנות העינויים בסיני זוהו כניצולי סחר ועבדות בהיותם כבר מחוץ לכלא, לאחר שפנו השנה למשרדי המוקד.

החזקה בתנאי עבדות של חירשים

תאגיד פלילי פנה אל חירשים ממזרח אירופה באמצעות אתרי היכרויות לחרשים והונה אותם. עם הגיעם לישראל נשלחו הקרבנות לרחובות לקבץ נדבות עם קבלות מזויפות וכרטיסים כתובים בעברית, משך 14 עד 16 שעות ביממה.

משרד הפנים לא הבין שלפניו מקרה של החזקה בתנאי עבדות. לולא התערבות בית הדין לביקורת משמורת והמוקד לפליטים ולמהגרים, היה משרד הפנים ממשיך להתייחס לאנשים אלה כאל מהגרים השוהים בישראל בניגוד לחוק ומגרש אותם מיד.

במהלך שנת 2014 תעד המוקד לפחות 15 מקרים של מהגרים ממזרח אירופה (אוקראינה, מולדובה ורומניה) שסבלו מחירשות אשר נעצרו וגורשו על ידי רשות ההגירה, לפני שנודע למוקד על קיומם. מתוך שבעה נוספים שזוהו על ידי דיין בית הדין, שישה סירבו לשתף פעולה עם הדיין, ככל הנראה משום שחששו ממבריחיהם, ורק אחד מהם, שהסכים לשתף פעולה הועבר למקלט לשיקום קרבנות סחר בבני אדם.

נסיגה בטיפול הרשויות בסחר בנשים למטרות זנות

ישראל שינתה לפני מספר שנים את מדיניות האשרות ממזרח אירופה ואזרחי אוקראינה ומולדובה אינם זקוקים עוד לאשרת כניסה מראש לישראל. כיון שכך, נעשתה כניסתן של נשים לישראל דרך שדה התעופה קלה יותר, והמעקב אחר כניסתן של נשים נסחרות הפך קשה יותר. לכל אלה יש להוסיף את תפיסתן של הרשויות לפיה הסחר בנשים בישראל מוגר, בשלה ממעטות הרשויות לעקוב אחר הנושא ולנטר אותו. התוצאה היא חשש להופעתה מחדש של תופעת הסחר בנשים למטרות זנות, במתכונת שונה מזו שהכרנו בעבר.

רק לאחרונה נעצרו 11 נשים ממזרח אירופה במועדון חשפנות וגורשו על ידי רשות ההגירה, מבלי ליידע את המשטרה ומשרד המשפטים ובטרם נתנה הזדמנות לברר באם הן ניצולות סחר למטרות זנות. לו היו נשים אלה מרואיינות על ידי הגופים המוסמכים ניתן היה ללמוד על התופעה, מאפייניה והיקפה וכמובן אף לסייע לנשים אלה, ככל שהיה בכך צורך.

צילומים של קיטו זיגלר

